

EduFlyer (Geschiedenis)

VMBO-GT 3/4

*Dat had nou nooit
mogen gebeuren!*

Historische blunders

Vroeger was alles beter. Een minister kon nog gewoon beslissen zonder al te veel prietpraat en overleg. Een man was de baas in huis, daar waren ook geen misverstanden over. En kinderen gingen gewoon aan het werk, het land op of de mijn in, of een textiel fabriek. Mond houden en werken.

Er is in de loop der tijd heel wat veranderd. Er is flink aangerommeld met onze grondwet en met de manier waarop ons land bestuurd wordt. Met de gevolgen van deze blunders moeten we nog elke dag leven. Wat is er in de loop van de geschiedenis misgegaan? Lees mee en huiver:

- 1) In 1848 maakt Thorbecke een nieuwe grondwet. Hierin staat dat het parlement voortaan de macht heeft. Het parlement bepaalt wat de regering (= koning(in) en ministers) wel of niet mag doen.
- 2) In 1874 wordt de kinderarbeid in Nederland afgeschaft.
- 3) In 1917 komt er in de grondwet te staan dat de staat voortaan alle kosten van het bijzondere onderwijs moet betalen, net als voor het openbaar onderwijs.
- 4) In 1919 krijgen alle volwassen vrouwen in Nederland actief* en passief** kiesrecht.

* het recht om te kiezen

** het recht om gekozen te worden

1. Deze historische blunders gaan jullie herstellen. Jullie mogen een deel van onze grondwet herschrijven. Dat doen we als volgt:

- a. Verdeel de klas in vier groepen.
- b. We verdelen de vier historische blunders over de groepen.
- c. Ga naar de bijbehorende tekst hieronder en lees die samen met het grondwetsartikel.
- d. Praat in je groep over hoe je de gevolgen van die blunder kunt aanpakken.
- e. Schrijf daar een kort grondwetsartikel voor.

Artikel: het bijzonder onderwijs wordt net als het openbaar onderwijs uit de openbare kas betaald.

Het is te gek voor woorden dat sommige ouders hun kinderen naar een bijzondere school willen sturen! Op een katholieke, protestantse, joodse of islamitische school krijg je alleen maar onderwijs over die ene godsdienst. Andere godsdiensten komen daar nauwelijks aan bod, of niet soms?

Op openbare scholen kun je met alle godsdiensten even goed kennis maken. Het is onaanvaardbaar dat niet alle leerlingen dat kunnen.

Als ouders hun kind per se naar een bijzondere school willen sturen, moeten ze ook zelf maar alle kosten betalen.

Jullie vinden het toch ook een blunder dat de overheid sinds 1917 voor alle scholen moet betalen? Ja toch? We willen dat de overheid alleen nog maar voor openbare scholen betaalt en niet meer voor bijzondere scholen.

Dat zal die eigenwijze ouders leren!

Artikel: de leden van de Tweede Kamer worden rechtstreeks gekozen door de mannelijke en door de vrouwelijke ingezetenen van Nederland.

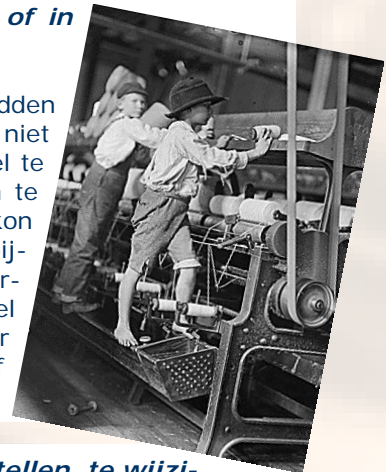

Weten vrouwen écht even goed als mannen op wie ze moeten stemmen? En doen ze het als gemeenteraadslid, lid van de Provinciale Staten of Kamerlid net zo goed als hun mannelijke collega's? En hoe zit het met vrouwelijke ministers en staatssecretarissen? Neem als voorbeeld de manier waarop het kabinet-Balkenende II ten val kwam. Dat is te gek voor woorden. Schuld aan de val zijn de minister van Vreemdelingenzaken (Rita Verdonk) en de fractievoorzitter van D66 (Lousewies van der Laan). Die twee vrouwen stonden ordinair met elkaar te bekvechten tijdens het Kamerdebat dat leidde tot de val van het kabinet. In de politiek vallen vrouwen soms lelijk door

de mand. Vrouwen kiesrecht geven was een historische blunder, niet soms? Vrouwenkiesrecht? Snel weer afschaffen!

Artikel: het is verboden om kinderen in dienst te nemen of in dienst te hebben.

Het verbod op kinderarbeid en de plicht om naar school te gaan hadden er nooit moeten komen! Iedere dag die je naar school gaat, kun je niet werken! Oké, je hebt zaterdag en zondag vrij. En je hebt ook (veel te korte) schoolvakanties. Maar dan wil je vrij zijn om leuke dingen te kunnen doen. Nee, voor 1874 was het allemaal veel beter. Toen kon je als kind nog een leuk centje verdienen. Nu moet je het van bijbaantjes hebben. Vinden ze het gek dat je dan te weinig geld overhoudt om je mobieltje te kunnen betalen? Nee, vroeger was het veel beter geregeld. We moeten dat verbod op kinderarbeid maar weer snel intrekken! Kinderen verbieden te werken, was een blunder of niet?

Artikel: de Tweede Kamer heeft het recht om wetten op te stellen, te wijzigen, aan te nemen en af te keuren.

Het parlement moet worden afgeschaft. Wat denken die parlementsleden wel. Elke keer opnieuw vallen ze de ministers lastig met hun gezeur. Laat de ministers gewoon hun werk doen. Laat hen wetsontwerpen maken zonder dat ze daarover hoeven te overleggen met de Tweede Kamer. Dan gaat het allemaal veel sneller en kan ons land veel beter bestuurd worden. Die ministers weten heus wel wat ze doen. Hoe vaak wordt er nu niet een wetsontwerp van een minister verworpen of flink omgewerkt door het parlement? Ja, dan schiet het allemaal niet op. We kunnen al dat politiek gedoe voorkomen door het parlement gewoon weer af te schaffen!

Het was een blunder om te denken dat gewone mensen aan de macht moesten komen, ja toch?

2. Probeer jezelf eens voor te stellen hoe je leven eruit zou zien als de historische blunder die jij hebt onderzocht, niet gemaakt zou zijn. Hoe zou je leven zijn als...
 - ... er geen parlement in Nederland zou zijn...
 - ... de kinderarbeid niet zou zijn afgeschaft...
 - ... er geen bijzondere scholen in Nederland zouden zijn...
 - ... vrouwen in Nederland geen kiesrecht zouden hebben...

HANDLEIDING

Reeks lesbrieven

Deze lesbrief voor geschiedenis maakt deel uit van een reeks lesbrieven die door het Centrum voor Mondiaal Onderwijs gratis via zijn website (<http://www.cmo.nl>) worden aangeboden. De overige lesbrieven zijn voor de vakken aardrijkskunde, economie, maatschappijleer en levensbeschouwing.

De lesbrieven stellen de politiek op een luchtige manier aan de orde. Ze zijn geschreven voor de leerjaren 3 en 4 van VMBO-G en VMBO-T.

Eindtermen geschiedenis en staatsinrichting (1 en 2)

Preambule 1: De leerling leert, in het kader van een brede en evenwichtige oriëntatie op mens en samenleving, enig zicht te krijgen op relaties met de persoonlijke en maatschappelijke omgeving. Daarbij wordt expliciet aandacht besteed aan:

1.4: het functioneren als democratisch burger in een multiculturele samenleving, ook in internationaal verband.

Preambule 4: De leerling leert, mede via een proces van interactief leren, een aantal sociale en communicatieve vaardigheden te ontwikkelen. Het gaat daarbij om:

4.4: verschillen in meningen en opvattingen benoemen en hanteren.

GS/K/5 Staatsinrichting van Nederland. De kandidaat kan:

- 1 veranderingen herkennen/*beschrijven*, die in 1848 werden doorgevoerd in het kiesrecht, in enkele grondrechten en in de bevoegdheden van staatshoofd, regering en parlement *en die veranderingen verklaren met verwijzing naar de opvattingen van de liberalen in Nederland en naar de internationale situatie.*
- 2 politieke organisaties van liberalen, socialisten, confessionelen, en feministen aan het eind van de 19^e eeuw en het begin van de 20ste eeuw en enkele van hun voorvaders/-vrouwen herkennen en herkennen/*uitleggen* wat deze hebben bijgedragen aan de democratisering van het politieke bestel in Nederland.
- 6 enkele grondrechten noemen, die in de loop van de 19^e en 20ste eeuw in de grondwet zijn opgenomen *en daarbij onderscheid maken tussen klassieke en sociale grondrechten.*
- 7 een eigen standpunt weergeven over de vraag of iedereen in Nederland een beroep moet kunnen doen op alle grondrechten en dit standpunt toelichten.

GS/V/5 Verzuiling en ontzuiling in Nederland. De kandidaat kan:

- 1 herkennen welke doelen de rooms-katholieke, de protestantse, de socialistische en de liberaal-neutrale zuil in de eerste decennia na de Tweede Wereldoorlog nastreefden en voor elk van de zuilen voorbeelden geven van verzuilde instellingen en organisaties.
- 3 voorbeelden geven van nog bestaande verzuilde instellingen en organisaties.

Didactische aanwijzingen

Verdeel de klas in vier groepen en geef elke groep één 'historische blunder'. Laat hen de bijbehorende tekst opzoeken (1 – tekst 4; 2 – tekst 3; 3 – tekst 1; 4 – tekst 2) en onderling bespreken. Iedere groep maakt één grondwetsartikel dat de blunder weer 'rechtzet'. Het oorspronkelijke wetsartikel is in *Normaal Nederlands* erbij gegeven. De leerlingen kunnen die tekst als uitgangspunt nemen voor hun eigen tekst. Bespreek de artikelen en hun betekenis met de klas.

Opdracht 2 kunt u gebruiken als alternatief of als er voldoende tijd over is. U kunt ze een kort artikeltje laten schrijven, een tekening laten maken of een klasgesprek voeren over voor- en nadelen van die andere situatie.

